

ZENTA és VIDEKE

HELYI ÉS VIDÉKI KÖZERDEKŰ HETI KÖZLÖNY.

Szerkesztő helyiség:
Kigyó utca, 262 szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők
Kéziratok nem adtnak vissza.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:
Egész évre 4 frt — Félévre 2 frt — Negyedévre 1 frt
Egyes szám ára 10 kr
Hirdetési díjak: Egész oldal 20 frt. — Fél oldal 10 frt 50 kr — Negyed oldal 5 frt 50 kr
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.

Kiadói hivatal:
Schvarcz Sándor könyvkereskedése, hová a előfizetések és hirdetések inténdők és ezek díjai fizetendők
NYILTÉR PETIT SORA 15 KRAJCSAR.

Előfizetési felhívás.

Az új évnegyed elején bizalomteljesen fordulunk lapunk tisztelt barátaihoz, előfizetőihez, szívesen kérvén őket, mikép a „ZENTA és VIDEK“-ét eddig tapasztalt nagybecsű támogatásaikban továbbra is megtartani kegyesek legyenek.

Lapunk ezutánra is megmarad annak, mi eddig volt, t. i.: a **közügyek önzetlen, tisztességtudó harcosának.**

S hogy e névre ez ideig híven rászolgáltunk, legfényesebb bizonyítéka az a nagy számú, értelmes közönség, mely rövid idő alatt Zentáról és vidékéről zászlónkalá sorakozott, hogy bennünket, részben becses szellemi munkálkodásával, részben pedig anyagi áldozata árán — célunkhoz jutni segítsen.

E mindkét nembeli kegyes támogatást lapunk számára jövőre nézve is kikérve, — vagyunk tiszt. barátainknak, a n. é. olvasóközönségnek

hazafiúi tisztelettel

kész szolgáljuk:

a „ZENTA és VIDEKE“
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Előfizetési díj:

Évnegyedre 1 forint
Félévre 2 „
Egész évre 4 „

TÁRCZA.

Föltámadás.

Égalja piroslik, pacsirtaszó zendül,
Úde harmat reszket az ifjú fűszálon,
Délkeleti szellő enyhe fuvalmával
Édes gyönyörök közt a mezőt bejárom.
Ellessem a szellő susogó beszédét,
Ibolya nyitását, rózsák fakadását,
Hazajött madarak első dalolását,
Az örök Erőnek örökös munkáját.

... Homályos erdőnek nehezedik lombja,
Óva betakarja az épülő fészket,
Melyen a pintyöke csipegve meséli
Tüdő szenvedését az elvonult telnek.
Benn az erdőmelyen vadgalambszó hallik,
Örömet siratja, vagy buját kacagja?
Bele-belecsendül, mint ezüst esengettyű
Orgona-csalitban a poszáta hangja.

Tulnan a fűre nyáj esengettyűje esendül,
Furulyál a pásztor a kizöldült hantón;
Az éren parasztlány fehéríti gyövesét,
Sulyka sühogását néha-néha hallom.
Piros napsugárban fénybogárka zümmög,
Kiesi tücsök csirpel napos domboldalba,
Koránkelt méhecskék elhaló beszéde
Eszrevétlen vegyül a kedves összhangba.

Kerek tő tükörén habot ver az alszél,
Habba mossá szárnyát a hazatért fecske,
Hol vizililiom zöld sása ütődik,
Ott áll egy gólyapár vígan kelepelve.
Távolról réhaznál dalogtat a révész,
Onnan lebeg a szél, ídetéved hangja;
Indul a komp, hallom, a mint kiáltozzák
A révészlegények: rajta fiu, rajta!

A színek, a hangok lágy harmoniája,
Mint az enyhe szellő az iramló érzeben
Édes érzéseknek veri fel hullámát

Pilátusok.

Minden idők legnagyobb, a kétezer év előtt keresztrefeszített Istenember feltámadása megint alleluját fakaszt az emberiség kebléből. Megint és meg újra . . . örökké, míg csak az igazság után kutató elme, az igaztalanság terhét viselő szív ki nem vész utolsóig a földön. Az Üdvözítő halála . . . az igazság keresztrefeszítése, az üdvözítő feltámadása . . . az igazság megdicsőülése, a világszabadság napja kell, hogy ünnep legyen a kereszt által be nem világított tájakon is, mert az emberi elme és szív önmagát hazudtolná meg, ha többé nem keresné az igazságot, nem vágyódnék a szabadság után s nem ünnepezné ezeknek együttes diadalát, a keresztény husvétet.

Az a csekély időköz, mely alatt a templomok harangjai elnémulnak, nagy dolgokat hoz emlékünkre; annak a három napnak kerepelése az igazság szomorú sorsát, elhagyatottságát, arculásapását, kigunyolását, bilincsekbe verését, szörnyű halálát sorjában, ahogy történt, beszéli el.

S nekünk az egész drámából más tanúságot vonunk nem lehet, mint azt, hogy az igazság útja a Kálváriára visz. Igen, megjárta a Kálváriát, el is bukott a végén, de ma diadalzászlót lobogtat. Bilincsei már összetörva, ellenségei legyőzve, árulója kétségbeesve; egyedül Pilátus, a kezét mosó diplomata érez örömet a felett, hogy Jé-

zus halottaiból feltámadt. Hogyne! Hát nem megmosta kezeit, jelezvén, hogy ő az ítélőhe nem járul, mikor a nép Jézusra halált kiáltott; nem felírta a kereszt táblájára is: Jézus, a zsidók királya? Igaz ugyan, hogy ebben a felírásban három nap előtt, mikor odatette, csak azt akará mondani: ime, ez a Jézus azért feszítették meg, mivel zsidók királyának adta ki magát, mivel zsidók királyának adta ki magát, pedig nem az, és a kézmosást is csak azért végezte; mivel Jézust, bár visszatarthatta és ügyét a császárhoz felebbezhette volna, a zsidóknak már ugyis átadta. Ekkép fölfelé megőrizte a császár kezét, lefelé nem kockáztatá népszerűségét.

Sajátságos! míg ez a kétszínű, gyáva eljárás méltóvá tette Pilátust a megvetésre, a feltámadt Istenember hívei és ellenségei előtt egyaránt, Pilátus mégis ősapja, tanítómestere lett jórésben az egyes nemzetek, városok, egyesületek vezetésére hivatott tényezőknak. A föltámadt, diadal aratott igazságnak zengedezik az alleluját s a nyíltságából és önértetéből kivetkezett Pilátusnak követik nyomdokait. Pedig amannak zászlaja a legkérlelhetlenebb zsarnoknak, magának a halálnak bilincseit szétromboló szabadságot hirdeti, ezé a legpulyább szolgálókat. Bár vér és verejték jelöli útját amannak, dicsőség és üdv a vége; ennek tétovázás, bizonytalanság az útja, a vége megvetés.

De mindegy, Pilátus könnyűszerrel

Merengő lelkennek élő tengerében,
Elfogja lelkenet egy végtelen érzés,
Elfogja lelkenet egy névtelen varázis,
S lehullok előtéd őh örök mozgalom,
Oh örök mozgalom, örök feltámadás!

Móra István.

Cruore dives.

A Magyar Szemle pályázatán jutalmat nyert elbeszélés.

Írta: Scozza Dezső.

Jellege: Sorsodra bizlak!

I.

— Kérem a kisasszonyt, csak úgy czimezze a hogyan mondtam: „tisztelt Somodi Mihálynak tisztelettel“ a szikszói puszta, nehogy eltévedjen, mint a multkori levelem. És ne tessék elfelejteni kívül is ráírni, hogy tisztelem.

A megszólított türelmesen hallgatta végig a farácsfal elkerített hivatal-szobában ácsorgók sokféle kívánságait, s bágyadt fényt szeméit csak akkor emelte fel, mikor egy-egy levél teljesen felszerelve hullott kezéből az íróasztala mellett lévő kosárba.

— Adjon már egy stőmpöjt! — nyugtalanodott egy kis legény a farácsba kapaszkodva.

Alig látszott ki mögüle, épen úgy mint a kis leány, a ki keszkenőjéből szedte elő a beléje kötött levelet s szóltanul dugta be a résen kis kezével együtt, a mely a tavaszi szélből kékké volt kifúva.

— Várj sorodra. Ne nézd csak! — rivallt rá különféle hang egyszerre.

— Kic ez? — hangzott e perczben a rács mögül. A finom metszésű kéz, mely a tollat szorgalmasan perczegtette, egy levelet mutatott magásra emelve.

— Az enyém, — mondá egy nagy kendőkebe burkolt öreges asszony, oly erővel támaszkodva a farácsnak, mintha eltávolítani akarná az akadályt melytől egészen az író-asztalhoz nem léphetett, a mint szerette volna. — Csak ne tessék összetéveszteni, aztán „komendálva“ kérem.

— Akkor még tíz krajczár jár érte.

— Azért a kis levélért? Hiszen nincsen benne semmi.

Nagy nehezen leolvasta a tíz apró krajczárt mialatt folyton beszélt. Az uráról, a ki odalenn kubikol a Tisza partján, a kis cselédjéről, a ki bizonyosan türelmetlen már, hogy olyan sokáig várhatja, meg aztán, hogy milyen drága pénzen viszik azt a kis levelet.

A leányka átadta a vevényt, a krajczárokat az íróasztal fiókjába tette, aztán kielégítette a stőmpöjt legénykét s elszedte a leveleket, a miiket a rács mögül nyujtottak felé. Nagyon nagy jártasságot tanusított közönsége kielégítésében, a sulyra járó ajtón keresztül folyton változott.

A falusi postát leginkább délelőtt zaklatja a nép s a fiatal leány, ki a postát vezette, anyagi béke türelemmel igazította el annak ügyét baját, hallgatta meg a tudatlanságból eredő százfélé megjegyzéseket és oszlatta el a bizalmatlanság sokféle aggodalmait.

akar a diadal zászlaja alatt sűtkézre. Vagy — hogy az igazság ünnepén nyíltan szóljunk! — városunk mindennapi életében ahány üdvös eszme, terv fölmerül, nem mindig „másra“ hagyják annak fejlesztését, életre keltését az arra első sorban hivatott és a helyi lapokban sokat emlegetett vezérlő egyéniségek? És ha az a „más“ nem jelentkezik, a legszentebb ügy embriójában benfullad, ha megjelen, de küzdelme közben elbukik, a többi ugyan föl nem emeli, ott hagyja veszni ügyével egyetemben; ám ha ügye diadalra jut, részt követel abból valamennyi. Pedig ezek a városunk vezetésére, közügyeink irányítására hivatott elemek műveltségére, jellemre, jóakaratra semmiképpen sem esnek egymástól annyira, hogy a mostani bizonytalanságnak egy csapással véget ne vethetnének, és a kívánt jólétnek, emelkedésnek alapját közülakaráttal szépen le ne rakhatnák, mint a mire isteni és emberi jognál fogva kötelezve is vannak.

De mikor a Pilátus szellem ott kísért közöttük baráti ölekezésük alkalmával is, mely nemcsak hogy a közérdeket nem helyezi föléje a magánérdeknek, az igazságot a népszerűségnek, hanem féltékeny és kárörvendővé teszi őket egymás irányában is. És ez a szellem már megbénított sokkal nagyobb erőt és munkakadvet, mint a minővel a Zenta vezetésére hivatott férfiak bírnak.

Megbénította már az övét is. Az a szellem okozza, hogy igazán méltó panasza kell fakadnunk jobbaink lethargiája miatt. Vagy kétségbe vonja valaki ama kétezer éves szellem létezését közöttünk? Az nyissa fel szeméit s látni fogja, hogy másodrendű egyének forognak közéletünk küzdterén, míg az arra hivatottak a háttérben kezeiket mosva várják a küzdelem végét, hogy azután oda álljanak, a hol siker mutatkozik, hogy mint Pilátus alleluját kiálltsanak a győztes igazságnak. Aki nem hisz a Pilátusszellem létezésében, tekintse rombolását körünkben. — Kéblök meggyőződésével sikra nem szállanak vezérségre hivatott férfaink, mert tapasztalásból tudják, hogy a méltatlan megtámadás

Még csak nem is mosolygott azok fölött a furcsa kívánságok fölött, a mik itt kifejezésre jutottak. Az urasági hajdunak, a ki újságokért jött, megengedte, hogy a kosarát betegye az irodaszoba sarkába, míg a kocsi a kovácsnál megfordul, a plébános cselédjének segített a leveleket kendőjébe csavarni, nehogy a hústól, a mit vitt összepiszkolódjanak, a tisztartónak írásos értesítést küldött az érkezett pénzküldeményekről, lepecsételte a feladásra szánt leveleket és csomagokat, a melyeket meg is címzett.

Hozzá volt már szoktatva a nép ehhez az elkényeztető kényelemhez s szinte nem is lett volna jó, ha nem a „postás-kisasszony“ csinálja. A jó kisasszony pedig senkit sem utasított vissza, megírt egész hosszú leveleket tollbamondás után, egy-egy lassan működő ész gondolkodása szerint, melyet neki kellett irányítani. Munkában járó férjek asszonyai, szolgálatban álló leányok, katonafiak szülői, mind oda jártak, hogy sok tisztelet közt semmitmondó sorokat vettessenek a papírra, egy kis pénzt küldjenek, no meg szegénylős vászoncelédék távollevő kedvesüknek általa ijenjenek.

A csinos parasztleány, a ki eddig szegyenkeze, földre sűtött szemekkel ácsorgott az ajtó sarokban, éppen ilyen dologban járt. Azért várta ki oly türelmessen, a mig az utolsó ember is eltávozik. Most is csak a jóságos biztató szavak birták megszólalásra. Ugy mondta el, arczát elfordítva, hogy „köszönteti“ a Jánost és legyen „híradással“ a mint ígérte s mire odáig jutott,

ostora mihamar suhogni fog hátukon s ami szomorubb, tudja mindenik, hogy e közben az igazság védelmével menten magára marad, a Pilátusok visszavonulnak kezeiket mosni és a méltatlanul meghurczolt küzdő felett markukba nevetnek.

Ily körülmények között vagy egy vért és verítéket nem kimélő nyílt és önérzettel, meggyőződéseiben való bizalommal teljes férfiú kell Zentának az igazság győzelemre juttatására, vagy többen — mindannyian, kiknek méltatlan megtámadtatások kedvét szegték, vállaljanak egymással szolidaritást különösen arra nézve, hogy a méltatlan megtámadtatás bárkit érjen közülök, azt mint egy nagy erős vért mindannyiok melle fogja fel. De a kézmósó Pilátus szellemét így is úgy is száműzni kell körünkből, mert különben egy itélet száll a fejükre Pilátussal, nem alleluja, nem a győztes igazság örvendő hozsanája.

A. B.

Megjegyzések

a „Kincses bányánk“ cz. cikkre.

E lapok közelebbi számában V — ts. urtól „Kincses bányánk“ czimén egy közgazdasági tartalmu cikk jelent meg, melyben hazánk legnagyobb kincséről, a termőföldről, ennek okszerűbb kihasználásáról, s ezzel kapcsolatban az állattenyésztésről elmélkedik, megemlítvén azt is, hogy gazdakörökre minden községben szükség volna, mely, a maguk körében szántásversenyeket, különböző állatkiállításokat s díjazásokat tartanának, s a helyes irányban haladó megyei gazdasági egyesületek mintegy fiókjait képeznék. Örömmel vennék tudomásul azt, hogy egy szakképzettséggel bíró gazda szavát helyi közlönyünkben is felelmi, s népünket helyes irányba terelni törekszik, s egyáltalában semmi megjegyzést szavaihoz csatolni nem tartanánk szükségesnek, ha a helyben, önerejéből működő gazdakört is nem említené ciklirő ur, mint olyan intézményt, mely gazdasági ügyekkel foglalkozva évenként egy-egy szerény löversenyt és csikó díjazást rendez. Hogy a zentai gazdakör működését ezen megemlített kétféle ténykedésben összegezve látja ciklirő ur, abból gondolom, mert megjegyzi, hogy ez kevés, jóformán semmi.

Azért vettem tehát kezembe a tollat, hogy ezen egyetlen, s önerejéből fennállani képes gazdasági dologgal foglalkozó egyesületnek törekvését valódi színben tüntessem fel, s tájékozom nem annyira a helybeli, mint inkább a vidéki közönséget ennek szellemi irányzásáról. Tehetem ezt annyival inkább, mert e körnek keletkezése óta színet nélkül egyik munkás tagja vagyok.

A zentai gazdakörnek kitűzött alapelve az, hogy ha földművelő népünkre hatást akarunk gyakorolni, ha meg akarjuk vele éreztetni azon

hogy „el ne szegődjön máshoz, abban a nagy városban“ hát éppen csakhogy sirva nem fakadt.

Hogyne, hiszen a nagyvárosi lányoknak vásáros a szívük, aztán János, az alvégi Horváték Jánosa szemrevaló csinos legény, tudja azt mindenki.

— Csak ne árulja el a kisasszony, hogy írást küldtem, — esengett a lány és lassan ovatossan nyitotta ki az ajtót.

Épen elég nyílt volt azon, hogy a szép vadászutya beférkezzen, melyet gazdája nyomon követett. Mindketten nagyon jó ismerősök voltak s mig ez a jól fűtött kemence mellé kuporodott, emez othonossan nyitott be a rácsos ajtón.

— Jó reggelt Lenke!

— Jó reggelt jegyző ur! — mondá a leányka a feléje nyújtott kezét megszorítva.

Időse ember volt, de még nagyon jól tartotta magát.

— Szorgalmatoskodik? dolgozik? mikor más ember még a reggelijét is alig végezte? — kérdé szeretetteljes gyöngédséggel, odátámaszkodva az íróasztalhoz, hogy a leánykát annál jobban láthassa.

— Mit csináljak? A munka elfoglal és szórakoztat, aztán a mit teszek nem nehéz — felelte az.

— És a mama? Hogy töltötte az éjszakát?

— Kissé nyugodtabban, bár még most is álmatlanul. Csak ilyenkor, délelőtt szendereg egypár órát.

magassabb feladatokat, melyek a mai világversenyben reá várhoznak, mindenek előtt értelmi színvonalát kell emelni.

Csakhogy ez nagyon nehéz feladat!

Ezen állítás súlyát csak az érti meg, a ki népünk e nembeli szükségletét kielégíteni megkísérelte. Nem elég e czélre jó könyveket adni a gazda kezébe, nem elég, csak szaklapokat járattunk, mert ezeket néhány egyén kivételével senki sem olvassa, s nem azért nem olvassa, mintha őt a saját mestersége ügyei nem érdekelnék, hanem azért nem olvassa, mert vagy nem tud olvasni, vagy nem hisz a tudományokban; nem hiszi, hogy egy könyviró ember jobban érthessen az ő foglalkozásához, mint ő maga, a ki abban született, abban nőtt fel s talán abban öregedett meg.

Tehát nem csak szakértelembe hiányról van itt szó, hanem általános műveltségi elmaradásról.

Ezen a gazdakör úgy remélt segíthetni (s több évi tapasztalata igazolja, hogy helyes uton jár) hogy az olvasás iránti érdeklődést törekszik meghonosítani választékos és mulattató könyvtárral, tudva azt, hogy jeles írónak művei mulattató tartalmuk mellett a szellemi látókört tágitják, s így egyrészt annak belátására vezetnek, hogy a tanult ember tudománya megbecsülni való, másrészt pedig a tudományos gazdasági szakmunkák megértését előmozdítják. De csak úgy, ha ezek gazdáink előtt felolvastatnak s nekik az idegen műszók értelme megmagyaráztatnak. Most már vannak olyan gazdáink is, kik a szabályokat és népszerű gazdasági könyveket önállólag olvassák, sőt helyi-lyel-közzel a tanultakat értékesítik is.

S a fönt jelzett czélból ez mind megtörténik a gazdakörben, és sajnálatunknak adunk kifejezést a felett, hogy e nembeli törekvésében oly szakértett egyén, mint V—ts ur, a gazdakört nem gyámolítja.

Ilyenmü működésünk kiterjed egy a földművelésre, mint az ezzel szoros kapcsolatban levő állattenyésztés minden ágára.

Hogy különben versenyek és díjazások a gazdaság elmozdítására nagy hatással vannak, annak élénk tudatával bir a zentai gazdakör, s éppen azért létesítette, mindjárt működése második évében a löversenyt, mit azóta fenn is tart. S mivel hazánkban a ló legértékesebb állata, a melynek helyes nevelése és tenyésztése legjobban lendíthet a magyar gazda sorsán: azért kezdette éppen a lovon. S mivel kétségen felül áll az, hogy bármely állatnak kifejlődésére legnagyobb befolyást gyakorol annak első életkorában való helyes ápolása, azért létesítette működése harmadik évében az egy éves csikók díjazását, mit azóta fentart és jövőben is fenn fogja tartani.

A többiekre nézve, hogy mért nem tartunk szarvasmarha, sertés és juh kiállítását és díjazását, rövid feleletem az, hogy csekély anyagi erőnk nem engedi; de, hogy ezek elérésére is megette a gazdakör a lépéseket, irattárukan feltalálhatók azon okmányok, melyek ez ügyben a magas földművelési kormány és a zentai gazdakör között váltattak, sajnálatunkra, eredmény nélkül, a mennyiben a szarvasmarha díjazására kért évi segélytőlünk megtagadtattott.

Ezen állat díjazásokat azonban idő folytán majd csak keresztül vesszük vagy állami segéllyel, vagy a nélkül, s így a V—ts ur által

A jegyző helyet foglalt az iroda divánján a mely ott volt az ablak melletti sarokban. Kigombolta prémes bekecsét és a kezében tartott tajték pipát maga mellé helyezte.

— Ilyen fiatal és mennyi gondja van! — sohajtá s ismét a leány nézésébe mertült, a ki most az íráskor rendezéséhez fogott.

Volt az arczkifejezésében valami, a mi azt árulta el, hogy e helyhez, a lánykához nemcsak a bizalmas barátság kapcsa fűzi.

Mindenki tudta a faluban, hogy Bernáth Gerő gyöngéd érzelmeket táplál a „postás-Lenke“ iránt, de az se volt titok, hogy a leány nem sok reménnyel táplálja ezeket az érzelmeket. Ebben a helyzetben multak el a napok és évek fölöttük, annélkül, hogy viszonyuk az őszinte barátság jellegénél egyebet öltött volna.

Megszokott dolog volt, hogy a jegyző napjában egyszer-kétszer ellátogasson a leánykához, ilyenkor elbeszélte a falu gondját-baját, kérdésködött hogy léte és teendői felől, olykor egy-egy illatozó rózsát, pár édes gyümölcsöt tett asztalára s nyugodtan távozott, hogy pár óra múlva ismét visszatérjen vagy másnapig annak hatása alatt éljen tovább, a mit a leány reá mindenkor gyakorolt.

Most is csak közönyös dolgokra terjed beszélgetésük. Gerő ur is segített lebecsülni a kosárban összegyűlt leveleket, lepecsételni és rendezni a feladott csomagokat, s maga látta el az időközben érkezettek ügyeit-bajait, a mig a le-

melynek tartalmát nem ismerték. Miről N. J. h. bíró, M. S. jegyző ídó, M. S. esküdt, L. J. város-gazda, K. L. pénztárnok és T. M. jegyző felzetilleg értesítettnek, — a község bírja még azzal, hogy a házi pénztárt, a két felfüggesztett előjáró fizetését illetőleg, értesítse. Zenta, 1890. évi március hó 16-án. Matkovits Lajos, főszolgabíró.

— **Mégis mozog a föld.** Ó-Kanizsán, Adán Ó-Beesén a vasúti indóház környéke 2—3 héttel ezelőtt párkirova lett. Nálunk most kezdik az utszéli fiakat ültetni s valószínű, hogy szerencsésen befejezik — ősz felé. No de csak hogy valahára: „Enpour si mouve!”

— **Nyilvános köszönet.** Veiner Antal ur, mint a „Veiner Testvérek” cég bel-tagja, a tüzoltószázadnak a tüzeset alkalmával tanúsított sikeres s buzgó fáradozásáért, egyéb elismerése mellett 15 forintot adományozott; melyért ez uton is köszönetet mond; a p a r a n c s n o k s á g.

— **Zentai amazon.** Körösi Mihályné, sz. Kis Margit, nem közönséges vászon-cseléd ám, hanem amolyan amazon-féle bátor menyecske. Erre a tulajdona a megtermett asszony ápr. hó 1-én szolgált vala meg mikor is 3, mond: három szál férfiból álló sereget egyedül ő maga szoritott sarokba s tartott fel hősiességgel ellenségekkel szembe. Azaz hogy rosszul mondtuk, nem egyedül maga volt a menyecske, mert neki is került egy hatalmas támasza: egy valóságos, jó vastagra hagyott — nyújtófa képében. Úgy történt bizony pedig ez az egész história, hogy a „zsidó végrehajtó” t. i. a Rác István, meg a „mindög becsüs” t. i. a Kozár Peter, meg a „kis doktor” t. i. a Flesch Miksa valami ügyes-bajos dolog miatt Kis Margit ingó-bingóságát el akarták kótyavetelni. No hogy felfortyant erre a nemes harag Kis Margitban. A tulipántos ügy végéből kikapta hamarosan a nyújtófát, s első sorban a végrehajtó, azután a becsüs urat páholta el amegy magyarosan. Szerencsése a tisztelt jogtudornak, hogy két társa háta mögé eltudott rejtőzni, mert a bösz asszony bizony neki is kijuttatta volna a nyújtófából az ő reá szánt porciót. A nagy vergődésre, lármára az épen arra felé járó „magyar végrehajtó” t. i. a Braun Soma bement a csetepeté színhelyére s „többet észszel — mint erővel” fajta szépszerű beszéddel szerencsésen lefegyverezte a javában működő nyújtófás amazont. Megijedt aztán már a szegény, bárány-szelidde lett asszony a b ő r t ő n szótól; kérte is a „tejes urak”-at, hogy így, meg amegy máskor nem döngeti végig őket, csak most az egyszer boc-ásanak meg neki. Kozár uram biztatta is a jámbort, hogy ő nem jelenti fel, mert ő csak a vastag gé-rokkjára kapta ki a saját porcióját. Hanem a „zsidó végrehajtó” a Rác Pista, ez visszajesztette szörnyen a menyecskét, hogy ő így feladja, amegy becsukatja, mert az eltángolás után neki még két hétig is sajogni fog a keze, meg a háta Így történt ez Szevillában, — a nyújtófa házában!

— **Ujenczolás.** Zenta városából korosztályanként a következő számarányok fejezik ki a bevált ujenczúteleket: Az első korosztályból bevált 106 rendes, utóállásra pedig 28; II. k. o. bevált 17 rend. ut. 20; III. k. o. rend. 51, utóáll. 1. A reklamáltak közül besoroztatott 24, kik azonban csak is háboru esetén vonulnak be. Összesen besoroztatott 174 rendes és 24 felülvizsgálatra. Olyan nagy e szám, minőt Zentán eddig még soha sem szolgáltatott. — Zentai járásból bevált 785 állításkötelezetből, ujenczútelekjavára 191, közös hadsereg póttartalékába 35, Honvédség póttartalékába 14, hivatalból 1. Összesen: 241.

†† **Halálozás.** Jankovits Kázmér, Szabadka volt tiszti főügyésze, m. hó 25. gyógyíthatlan betegsége miatt önkézevel vetett véget életének. A boldogult szülővárosának osztatlan rokonszenvét s igaz becsülését bírta, melyeket minden tekintetben korrekt jellemével és humánus szívóságával érdemelt ki. Temetése a nép ezreinek jelenlétében, a fájó kegyelet számtalan nyilvánítása mellett történt meg. Köztisztviselőnek örvendő vár. mérnökünk, Jankovits József ur az elköltözöttben szeretett testvér-bátyját gyászolja. A soha el nem muló emlékezet viraszson porai felett!

— **Kiegészés.** A petrovozellői járásosztás ügyében létrejött egyezséget — mely az „osztók” és „nem osztók” között kötöttet, az újvidéki kir. törvényszék jóváhagyta.

— **Kellemes a hasznossal összekötte.** Zsombolyán, az ottani intelligens fiatalok labdázó társaságát alakított s már az első, bemutató játék alkalmával is oly élénk érdeklődés nyilvánult az iránt, hogy a n ő k is elhatározták ezen, a testedés s a lélek frissességét előmozdító szórakozás gyakorlását. Nem lehetne ilyen társaságot Zentán is alakítani?!

— **A husvéti tojások.** A fenti cím alatt Molnár Viktortól pár nappal ezelőtt egy érdekes kis fizet jelent meg, mely öt évi tanulmányozás után látott csupán napvilágot. Most, midőn a keresztényesség egyik legnagyobb ünnepe, alkalomszerűnek tartunk a husvéti tojásokról e fizet nyomán egyet-mást elmondani. A tős gyökeres magyar ember tojást nem fest más színre, csakis pirosra. A románok közt gyakran lehet látni a piroson kívül sárga, lila és sötét-kávészínűt is. A szerbek pirosra és sárgára; a

ruthenek pirosra, sárgára és zöldre festik a husvéti tojásokat. A díszítésekre azt írja szerző, hogy legszebben karczolják, díszítik a husvéti tojást a csángók; apró kereszteteket karczolnak azokra az erdélyi szájakok; szomorú füzettel ékesítik a szolnok megyei reformátusok. Szerző a husvéti tojás egyik legnépszerűbb és legelterjedtebb szokását a világ-szerte divó locsolásban (öntözésben) keresi.

— **Két hiba.** M. ur ezt a hirdetést olvasta valahány hét előtt egyik legelterjedtebb lapban: „Arva leány férjhez adandó. — 22 éves. — 100,000 for. hozomány. — Két hiba. — Rögton elmegy a kijelölt helyre; bemutatják a fiatal leányt s ő el van ragadtatva; egy kis csecsemőt mutatnak aztán; erre el volt készülve! — s az esküvő megtörténik. A szertartás után az új férj elmegy a házasságkötvetítőhöz. „Láttam az e g y i k h i b á t — mondá — de hol a másik?” — Oh, feleli az üzletember hanyagul, az márcs a k nyomdahiába: Egy nullával többet szedtek, 100,000 frt helyett csak 10,000 olvasandó.

— **A Frisch-féle szob. száraz-másoló könyvekről.** A „Neue Freie Presse” egyik szakfőria a következőket írja: „Az ugynevezett száraz copir-papír nem más mint egy hygroscopikus alkatrészekkel praeparált enyvtelen selyempapír, mely ezenfelül még ugyanazon praeparátummal van itatva, melyet a másoló tonta készítéséhez használnak. Ez alkatrészek által a papír mindenkor másolóképes marad. ha alkalma van a levegő nedvességét beszívni. Ez a csekély nedvesség elég arra, hogy a papírra egy kopirtentával írott levelet többször lemásolhasunk, különösen ha néhány körülményt tekintve vesszük, melyekre különben a használatban önmagunk is rájövünk. Az első feltétel a jó kopirpés, mert a szükséges vegyi hatás a papírnak a tontával való mennél erősebb contactusa által éreftik el, a miért is legalább 2 percnyi erős nyomás szükséges. Ezenkívül szükséges oly kopirtentát választani, melyet a papír praeparatuma könnyen felfog, mely tulajdonság csaknem minden jó másoló tontánál megvan. Különösen ügyelendő arra, hogy a kopirpapír hygroscopikus tulajdonságainak mindenkor megfelelőhessen, vagyis hogy a szükséges csekély nedvességet a levegőtől megkaphassa. mert a fűtött kályha, a tulszáraz levegő ártalmára van és így ajánlatos a kopirpést a másolókönyvvel együtt az ablak közelébe állítani. E papírról méltán állíthatni, hogy a „levegőből él,” de másoló képességét soha sem veszíti el, mert ha a papír hygroscopikus szavai a kályha hősege által kristallizálódnak, elég ha a könyvet a friss levegőre tesszük, hogy azonnal ismét használható legyen, vagy ha 30—40 ily papírlapot nedves itatós papír közé teszünk, körülbelül 10 percig leprésljük és aztán az itatós papírral eltávolítjuk. A száraz másolás előnye nagyon sokoldalúak. Olvashatlan nagy szétfolyó kópia ki van zárva, egy iromány többször is másolható annélkül, hogy az a levelel észrevehető volna; a kezelés sokkal tisztább és egyszerűbb, mert a vizes s pongya vagy ecset fölösleges szintugy a sok kartonlap vagy itatós papír, mellyel a régi rendszerű könyveket tele kell rakni és oly irodákban, a hol sokat másolnak a száraz-másolás tekintélyes időmegtakarítást is jelent. Franciaországban, a hol ez az eljárás már otthonos, rég eltűnt a szivacs és a vizes edény a másoló asztalról.” (Tudomásunk szerint e száraz másoló könyvek Frisch Mór tekintélyes kereskedőnél Bécsben Wipplingerstrasse 21. sz. a. kaphatók. Egy ily könyv ára 500 lappal 2 frt 60 kr. bérmentve.)

A közönség köréből.

Zenta város nagyérd. mivel közönségéhez.

Három éve annak már, hogy a sors kedves hazám e szép vidékére, a B á c s k á b a, Szabadkára telepített le, az ottani v. színház igazgatója gyanánt.

Rövidke idő kellett ahhoz, hogy én, ugy is mint magán ember, s ugy is mint színházgató a bácskai művészpártoló, mivel közönséget tisztelni, szeretni és kiválóan nagybecsűlni megtanuljam.

Amde — és ezt szabadon nekem minden alszerénység nélkül kimondanom — az itt eltöltött 3 év ugyancsak elegendő volt arra nézve, hogy Szabadka városa, igénytelen szemelyemet — ugy is mint magán embert s így is mint színházgatót — a meghalálhatlan jóindulatnak számos, őszinte jeleivel körülvenni szíves, kegyes volt.

Ezen állításom igazolására elég legyen ez uttal annyit felhoznom, mikép, Szabadka tekint. törvényhossága az országos pályázatok közül a jövő színi- évadra igazgatóul egyhangulag ismét az én csekély szemelyemet választotta ki, — és csupán azért, mert minden szavamot, melyet körükben 3 év alatt a színiügy érdekeiben tettem, pontosan be is tartottam.

Mindezeket pedig itt, Zentán, a nyilvánosság előtt azon ökből tartottam szükségeseknek elmondani, hogy e város mivel közönsége, az alábbiakban hü köpet alkothasson magának szerény szavaim igaz volta felől.

* Csak azután pár nappal, hogy színtársulattal Zenta tisztelt közönséget fölkeresni elhatároztam, titkárom által értesültem arról a mélyen

elszomorító körülményről, mikép a magyar színészet ügyében, a közel multban egy könnyelmű szelhámos ember mennyire rutul visszaelt a n. é. közönség áldozatkészségével.

Mi, az i g a z i s z i n é s z e k fájlaljuk ezt legjobban, nem annyira anyagi, mint inkább szellemi tekintetben.

Én, mely. tiszt. Közönség nem ig'rtém s nem igérek előre semmit.

Nalam a megtörtént dolgok, a tények fog-nik beszélni.

Nekem csupán csak egyetlen egy alázatos kérelem van előre Zenta város színművészet szerető, tiszt. közönségéhez, az, miszerint:

Jöjjön el az első 2—3 bemutató előadásra; bírálja meg színtársulatom tehetségét; műsorozatomat nézze át; társulatom nevsorát jegyezze fel, — és ha előre hirdetett állításaim valamelyikét — egyet kivéve, mit azonnal megmondok — nem váltánám be, ugy jószágos, nagybecsű pártfogását jövőre vonja el tőlem és társulatomtól teljesen.

Ez az egyetlen kivétel, be nem váltható állításom pedig az, hogy V. Margó Celia asszony, csakis e hó 16. jöhet társulatomhoz, mert addig régi szerződése Aradi Géro kartársamhoz kötötte le.

Addig is azonban, míg a hozzám szerződött (a szerződést bárkinek bármikor is felmutathatom) jeles színművésznő megérkeznek, társulatom jelenlevő tagjaival a dráma, vígjáték, népszínmű s operette darabokkal oly élvezetes estéket nyújthatok a mély. tiszt. közönségnek, minél jobbat, Budapestet kivéve az országban sehol sem lehet élvezni.

Ismétellen, alázattal kérem a n. é. közönséget méltóztassék bemutató előadásainkat becses jelelétökkel szerencsételni, hogy ennekutána elbírálhassék vajon én és színtársulatom érdemesek vagyunk e további, becses pártfogásra?

Esedezem egyben Zenta város művelt közönségéhez, mikép a közel multban ért keserű csalódásért a magyar színművészet hívatott napszámait ne büntessék a meg nem érdemelt, hideg közönyt; hanem azokat, kik arra érdemesek, nagybecsű jóindulatokra, kegyes pártfogásukra méltatni szíveskedjenek.

Ezért esedezik

Zentán, 1890. apr. 5.

Csóka Sándor s. k.

a szabadkai színház igazgatója.

Nyilt'ér.*

Minden külön értesítés mellőzése mellett tudatom t. rokonaim és ismerőimmel, hogy Fenster Jenny k. a. Temesvárról eljegyeztem.

Abony, 1890. ápril hó 6-án.

Sebők Béla

könyv- és papírkereskedő nyomdátulajdonos.

*E rovat alatt közölték tartalmáért nem vállal felelősséget. A szerk.

Felölös szerkesztő: HARSÁNYI JÁNOS.

Kiadólaptulajdonos: SCHVARCZ SÁNDOR.

Mintákkal bárkinek bérmentesen szolgálunk.

Posztó s gyapjuszövetárunkat

a legolcsóbbtól kezdve a legfinomabb minőségig tavaszi vagy nyári szükségletre magán egyéneknek is gyári áron, olcsóbban mint bárhol kapható. Küld

Schwarcz Mór

cs. kir. szab. posztó- és gyapjuszövet-áru gyárak raktára

Zwittauban (Morva-ország).

Posztóvegek ezrei teljes öltözékekre, tavaszi felsőkabát, nadrágzövetek, női- és gyermek öltönyökre a a legeslegolcsóbb áron kaphatók

Egy teljes uri öltözetre	3.10 m. 3 frt 20 kr.
Finom minőségben	3.10 m. 6 frt
Finomabb „	3.10 m. 8 frt
Legfinomabb minőség	3.10 m. 9 frt 50 kr-tól—14 frtig.
Egy tavaszi felsőkabátára a legújabb divatu színekben	2.10 m. 3.80—7 frtig.
Fekete posztó vagy tiszta finom gyapju szövet szalon-öltözékekre	3.25 cm. 8 frttól felj.
Divatos mosókamarnok egy teljes öltözékre	6.40 m. 3 frttól feljebb.
Legújabb mosó pique-mellényekre	70 cm. 59 kr-tól feljebb.

Egyenruhák a cs. és kir. hivatalnok részére előírás szerint.

Részletes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

8-20